

6D030100 - «Құқықтану» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін дайындалған «Анасының жаңа туған баланы өлтіруінің қылмыстық құқықтық ерекшеліктері (қылмыстық-құқықтық және криминологиялық аспектілері)» тақырыбына жазылған Байгундинов Ельдос Нагымбаевичтің диссертациялық жұмысына РЕСМИ РЕЦЕНЗЕНТТІҢ ПІКІРІ

р/н №	Критерийлер	Критерийлер сәйкестігі	Ресми рецензенттің ұстанымы
1.	Диссертация тақырыбының (бекіту күніне) ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес болуы	<p>1.1 Ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі:</p> <p>1) Диссертация мемлекет бюджетінен қаржыландырылатын жобаның немесе нысаналы бағдарламаның аясында орындалған (жобаның немесе бағдарламаның атауы мен нөмірі);</p> <p>2) Диссертация басқа мемлекеттік бағдарлама аясында орындалған (бағдарламаның атауы)</p> <p>3) Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының басым бағытына сәйкес (бағытын көрсету)</p>	<p>Зерттеу тақырыбы ғылымды дамытудың басым бағытына сәйкес келеді және Қазақстанның мемлекеттік бағдарламаларымен, сондай - ақ Қазақстан Республикасының 2050 жылға дейінгі даму стратегиясымен тығыз байланыста.</p>
2.	Ғылымға маңыздылығы	Жұмыс ғылымға елеулі үлесін қосады/қоспайды, ал оның маңыздылығы ашылған/ашылмаған.	<p>Е. Н. Байгундиновтың зерттеу жұмысының маңыздылығы автордың іс-әрекетті дұрыс саралау үшін бірқатар терминдерге авторлық көзқарасын және анасының жаңа туған баланы өлтіруі қылмыстық құқық бұзушылықтың алдын алудың арнайы шараларын ұсынады, бұл осы жұмыстың өзектілігі мен практикалығын көрсетеді. Жұмыста көтерілген балалар өлімі тақырыбы әрдайым өзекті. Диссертациялық жұмыста жүргізілген зерттеулер, орындалған талдау және тұжырымдалған қорытындылар, ұсыныстар,</p>

			<p>ұсынымдар елеулі теориялық және тәжірибелік құндылыққа ие, ғылыми негізділігінің жоғары дәрежесімен сипатталады және құқық қорғау органдарының практикалық қызметінде пайдаланылуы мүмкін. Диссертациялық зерттеудің ғылыми-тәжірибелік маңызы зерттеу жұмысының нәтижелерін қылмыстық құқық, криминология курсының оқыту процесінде, сонымен қатар дәрістер, тәжірибелік сабақтарға және т. б. қолдануға болатындығында.</p>
3.	Өзі жазу принципі	<p>Өзі жазу деңгейі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) жоғары; 2) орташа; 3) төмен; 4) өзі жазбаған 	<p>Диссертациялық зерттеуді автор өз бетінше жоғары деңгейде жазған. Ұсынылған жұмыс анасының жаңа туған баланы өлтіру қылмыстық құқық бұзушылықты саралау бойынша жалпы теориялық кешенді ғылыми зерттеу болып табылады. Автордың көзқарасы анасының жаңа туған баланы өлтіруінің қылмыстық құқық бұзушылықтарының ерекшеліктерін теориялық және әдіснамалық зерттеуде де, диссертация тақырыбын жан-жақты шолу нәтижелері бойынша практикалық талдау мен ұсыныстар әзірлеуде де байқалады.</p>
4.	Ішкі бірлік принципі	<p>4.1 Диссертация өзектілігінің негіздемесі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) негізделген; 	<p>1) Негізделген Диссертацияның тақырыбы өзекті және негізделген, өйткені тақырып бүгінгі күнге дейін өзекті болып қала береді, өйткені қазіргі уақытта әйелдердің жаңа туған баланы өлтіруге итермелейтін түсініксіз мотивтер мен себептер әлі де бар. Әйелдің баланы өлтіруіне әсер ететін себептер мен факторлар</p>

			қарастырылады . Зерттелетін тақырып бойынша статистикалық мәліметтер келтіріледі. Анасының жаңа туған баланы өлтірудің алдын-алу шаралары ұсынылған.
		2) жартылай негізделген; 3) негізделмеген.	
		4.2 Диссертация мазмұны 1) айқындайды; 2) жартылай айқындайды; 3) айқындамайды	1) Айқындайды Диссертациялық зерттеудің мазмұны диссертацияның таңдалған тақырыбын толық көрсетеді.
		4.3. Мақсаты мен міндеттері 1) сәйкес келеді; 2) жартылай сәйкес келеді; 3) сәйкес келмейді	1) сәйкес келеді Диссертациялық зерттеудің тақырыбына сәйкес зерттеудің мақсаты тұжырымдалып, міндеттері айқындалды.
		4.4. Диссертацияның барлық бөлімдері мен құрылысы логикалық байланысқан: 1) толық байланысқан; 2) жартылай байланысқан; 3) байланыс жоқ	1) диссертацияның барлық бөлімдері мен ережелері бір-бірімен толық байланысты және қойылған мақсаттар мен міндеттерге сәйкес келеді, диссертация тақырыбын дәйекті түрде ашады.
		4.5 Автор ұсынған жаңа шешімдер (қағидаттар, әдістер) дәлелденіп, бұрыннан белгілі шешімдермен салыстырылып бағаланған: 1) сыни талдау бар; 2) талдау жартылай жүргізілген; 3) талдау өз пікірін емес, басқа авторлардың сілтемелеріне негізделген	Сыни талдау бар, автор ұсынған жаңа шешімдер (әдістер) белгілі шешімдермен салыстырғанда негізделген және бағаланған. Алынған нәтижелер ғылыми және теориялық негізделген, зерттеу барысында диссертация жасаған талдаулар мен тұжырымдар нақты және ақпараттық болып табылады
5.	Ғылыми жаңашылдық принципі	5.1 Ғылыми нәтижелер мен қағидаттар жаңа болып табыла ма? 1) толығымен жаңа; 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)	Ғылыми жаңалық ҚР ҚК 100-бабының нормасын жетілдірумен және толықтырумен байланысты әдіснамалық және ғылыми-практикалық мәселелер кешенінің қойылуында, теориялық негіздемесінде және тәжірибелік шешімінде көрініс табады.
		5.2 Диссертацияның	Диссертацияның

		<p>қорытындылары жаңа болыптабыла ма?</p> <p>1) толығымен жаңа;</p> <p>2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болыптабылады);</p> <p>3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)</p>	<p>тұжырымдары толығымен жаңа-өйткені диссертацияда «жаңа туған бала», «ана» және т. б. терминдердің авторлық тұжырымдамасы жасалды.</p>
		<p>5.3 Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген бе?</p> <p>1) толығымен жаңа;</p> <p>2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады);</p> <p>3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)</p>	<p>Диссертацияның ғылыми нәтижелері, тұжырымдары мен ұсыныстары негізделген және сенімді. Бұл ғылыми зерттеулерге қойылатын талаптардың сақталуымен расталады, жалпы ғылыми зерттеу әдістерін қолдану, қарастырылып отырған проблеманың теориясы мен практикасына үлкен үлес қосқан шетелдік және отандық ғалымдардың еңбектерін пайдалану, негізгі ережелерді жариялау арқылы анықталады.</p>
6.	Негізгі қорытындыларды негізділігі	<p>Барлық қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелерде негізделген/негізделмеген (qualitative research және өнертану және гуманитарлық бағыттары бойынша)</p>	<p>Барлық қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелерде негізделген</p>
7.	Қорғауға шығарылған негізгі қағидаттар	<p>Әр қағидат бойынша келесі сұрақтарға жауап беру қажет:</p> <p>7.1 Қағидат дәлелденді ме?</p> <p>1) дәлелденді;</p> <p>2) шамамен дәлелденді;</p> <p>3) шамамен дәлелденбеді;</p> <p>4) дәлелденбеді</p> <p>7.2 Тривиалды ма?</p> <p>1) ия;</p> <p>2) жоқ</p> <p>7.3 Жаңа ма?</p> <p>1) ия;</p> <p>2) жоқ</p> <p>7.4 Қолдану деңгейі:</p> <p>1) тар;</p> <p>2) орташа;</p>	<p>7.1 Диссертация бойынша әр қағидат дәлелденген. Құқықтық статистика және арнайы есепке алу органдарының мәліметтері бойынша (qamqor.gov.kz), анасының жаңа туған баланы өлтіру мәселесіне байланысты статистикалық мәліметтерді саралап, қорытынды жасалған.</p> <p>7.2 Диссертациялық жұмыс тривиалды емес.</p> <p>7.3 «Анасының жаңа туған баланы өлтіруінің қылмыстық құқықтық ерекшеліктері (қылмыстық-құқықтық және криминологиялық</p>

		3) кең 7.5 Мақалада дәлелденген бе? 1) ия; 2) жоқ	аспектілері)» тақырыбына жазылған диссертациялық жұмысты толық жана деп есептеуге болады, себебі антиплагиат жүйесіндегі тексеру көрсеткіші 83,6 %. 7.4 Қолдану деңгейі кең. 7.5 Диссертациялық жұмыста барлығы дәлелденіп жазылған.
8.	Дәйектілік принципі Дереккөздер мен ұсынылған ақпараттың дәйектілігі	8.1 Әдістеменің таңдауы - негізделген немесе әдіснама нақты жазылған 1) ия; 2) жоқ	Методологияны таңдау негізделген және диссертациялық зерттеудің кіріспесінде толығымен сипатталған. Қойылған міндеттерді шешу және қойылған максаттарға қол жеткізу үшін жалпы ғылыми және арнайы-ғылыми принциптер мен таным әдістерінің кешені пайдаланылды, олардың әрқайсысы пәнді объективті және жан-жақты зерттеуге мүмкіндік берді.
		8.2 Диссертация жұмысының нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынған: 1) ия; 2) жоқ	1) ия Диссертациялық жұмыстың нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынған.
		8.3 Теориялық қорытындылар, модельдер, анықталған өзара байланыстар және заңдылықтар эксперименттік зерттеулермен дәлелденген және расталған (педагогикалық ғылымдар бойынша даярлау бағыттары үшін нәтижелер педагогикалық 1) ия; 2) жоқ	Диссертациялық жұмыста жүргізілген зерттеулердің нәтижелері қорғауға ұсынылатын ұсынымдарда қарастырылған.
		8.4 Маңызды мәлімдемелер нақты және сенімді ғылыми әдебиеттерге сілтемелермен расталған / ішінара	Маңызды мәлімдемелер өзекті және сенімді ғылыми әдебиеттерге сілтемелермен расталады. Әдебиеттер

		расталған / расталмаған	тізімінде диссертацияда сілтемелер, көшіріп алулар, дәйексөздер жазылған, полемика келтірілген 151 дереккөз бар. Автордың көзқарасы жаңа туған баланы анасының өлтіруінің қылмыстық құқық бұзушылықтарының ерекшеліктерін теориялық және әдіснамалық зерттеуде де, диссертация тақырыбын жан-жақты шолу нәтижелері бойынша тәжірибелік талдау мен ұсыныстар әзірлеуде де байқалады.
		8.5 Пайдаланылған әдебиеттер тізімі жеткілікті/жеткіліксіз	Пайдаланылған әдебиет көздері әдеби шолу үшін жеткілікті, өйткені диссертациялық жұмыс тақырыбындағы іргелі жұмыстар зерттелді. Әдеби шолуда кейбір авторлардың жаңа туған баланың анасының өлтіруіне қатысты қылмыстық құқық бұзушылықты саралау мәселесі туралы көзқарастарын салыстыру келтірілген.
9.	Практикалық құндылық принципі	9.1 Диссертацияның теориялық маңызы бар: 1) ия; 2) жоқ	Диссертациялық жұмыстың теориялық маңызы жоғары, өйткені жүргізілген теориялық зерттеу, отандық және шетелдік ғалымдардың ғылыми еңбектерінің теориясын талдау болашақ зерттеушілер үшін қосымша ақпарат алуға мүмкіндік береді. Диссертациялық зерттеу «Құқықтану» мамандығы бойынша студенттерді оқытатын ЖОО-да дәрістік және практикалық сабақтар үшін оқу материалдары ретінде пайдаланылуы мүмкін.
		9.2 Диссертацияның практикалық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары:	Диссертацияның тәжірибелік маңызы бар және алынған нәтижелерді тәжірибеде қолдану ықтималдығы жоғары.

		1) ия; 2) жоқ	
		9.3 Практикалық ұсыныстар жаңа болып табылады? 1) толығымен жаңа; 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болыптабылады); 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)	практикаға арналған ұсыныстар жаңа, ғылыми әдебиеттердің кең спектрін, сондай-ақ заңнамалық база мен статистикалық мәліметтерді талдауға негізделген
10.	Жазу және ресімдеу сапасы	Академиялық жазу сапасы: 1) жоғары; 2) орташа; 3) орташадан төмен; 4) төмен.	Академиялық жазудың сапасы жоғары. Автор өз ойларын қысқа, сондай-ақ жеткілікті сенімді ғылыми мәтін арқылы жеткізе және негіздей алады.

Байгундинов Ельдос Нагымбаевичтің «Анасының жаңа туған баланы өлтіруінің қылмыстық құқықтық ерекшеліктері (қылмыстық-құқықтық және криминологиялық аспектілері)» тақырыбына жазылған диссертациялық жұмысы жоғары деңгейде жазылған жұмыс болып табылады. Анасының жаңа туған баласын өлтіруі қылмыстық құқық бұзушылығының барлық кезеңдері зерттеліп, автор жаңа туған бала терминін, 28 күндік кезенді, ананың босанғаннан кейінгі ерекше жағдайын ескере отырып өз тұжырымдамасын ұсынған. «Анасының жаңа туған баланы өлтіруінің қылмыстық құқықтық ерекшеліктері (қылмыстық-құқықтық және криминологиялық аспектілері)» тақырыбына жазылған диссертациялық жұмысы ҚР БҒМ «Дәрежені бекіту ережесінің» талаптарына сәйкес келеді және Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің Білім және ғылым саласында сапаны қамтамасыз ету комитетіне 6D030100 - «Құқықтану» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін беру үшін ұсынылған.

Ресми оппонент,
заң ғылымдарының докторы, профессор,
Л.Н.Гумилев атындағы
Еуразия ұлттық университеті
қылмыстық құқықтық пән де
кафедрасының профессоры

Қ.Ж. Балтабаев

